

MADONNA TA' PINU

MADONNA TA' PINU

perjodiku ta' kull xahrejn

Il-fehmiet li jistqarru l-kittieba m'humiex neċessarjament dawk tal-Bord Editorjali.

Kull korrispondenza għandha tkun indirizzata hekk:

L-Editur,
"Madonna ta' Pinu",
Centru Kulturali Marjan,
Ta' Pinu, Għawdex.
Numru tat-Telefon: 556187.

Abbonament għal sena:

Lokali: 75ċ.

Sostenitur: Lm1.

Barra minn Malta: Lm1

Sostenitur: Lm2.

INTENZJONI TA' DIN IL-HARĠA

Biex permezz ta' dan il-qari, id-devoti ta' Marija jersqu aktar lejn Binha Ġesù, is-Sultan tal-Paci.

"Gozo Press", Tel. 551534.

VOL. II — SENA VIII — NRU. 32

JANNAR — FRAR 1987

---

* Il-Kelma tar-Rettur	413
* Innologija Marjana	414
* Church Unity and Our Lady	417
* Il-Verġni Mqaddsa fil-Ministeru Pubbliku ta' Ġesù	418
* It-Tagħlim ta' San Ċirillu, Isqof ta' Ġerusalem, fuq il-Madonna	419
* Kalendarju Marjan	422
* Il-Mara tat-Tnax-il Kewkba	424
* Il-Patri Ġlormu minn Forlì, l-Italja	427
* Mary, the Mother of God	430
* Mill-Hajja tas-Santwarju	432
* Grazzi Madonna Għax Smajtji	433

STAMPA TAL-QOXRA:

L-istampa tal-Qoxra turi l-Kwadru Mirakuluż li minnu l-Madonna Ta' Pinu kellmet lit-twajba Karmela Grima fit-22 ta' Ġunju, 1883. Dan il-kwadru, xogħol il-pittur Amadeo Perugino, tpitter fis-sena 1619. Din ix-xbieha tal-Madonna giet inkurunata mill-Kardinal Alessio Lepicier fl-1935.

Il-Kelma tar-Rettur

Il-ġrajja tas-27 ta' Ottubru, 1986, li seħhet f'Assisi, il-belt ta' San Frangisk, ġibdet fuqha l-attenzjoni tad-dinja kollha. Għal jum wiehed, Assisi saret centru ta' Paċi u ta' Ekumeniżmu. Għall-ewwel darba fl-istorja, ingabru flimkien ir-rappreżentanti tar-religjonijiet il-kbar tad-dinja, li fuq stedina tal-Papa Ġovanni Pawlu II għaddew ġurnata ta' sawm u talb flimkien għall-kawża tal-paċi fost il-bnedmin. Fost hwejjeġ oħra, f'din iċ-ċirkustanza għal kollox speċjali, il-Papa qal hekk: "Li ninsabu hawn biex nitolbu huwa fih innifsu stedina, illum, lid-dinja biex tagħraf li teżisti dimensjoni oħra tal-paċi u mod ieħor kif tista' tiġi mxerrda, li mhux ir-riżultat ta' negozjati, ta' kompromessi politiċi jew negozjati oħra possibbli. Izda r-riżultat tat-talb, għalkemm fid-diversità tar-religjonijiet, jesprimi relazzjoni b'qawwa suprema li tgħaddi l-kapaċitajiet umani wehidhom."

Il-paċi hija don t'Alla, imma hija don li aħna rridu naħdmu ghalih. Biex nakkwistaw il-paċi qabel xejn jeħtieġ li nikkultivaw u nkabbru fina r-rieda tajba. Meta aħna għandna dan il-pedament importanti, imbagħhad inkunu wkoll disposti nissagrifikaw il-gosti u l-opinjonijiet tagħna, inkunu kapaċi nċedu l-fehmiet tagħna għal dawk li forsi huma aħjar; imbagħhad inkunu lesti nittolleraw l-ideat ta' dawk li ma jaqblux magħna mingħajr ma noholqu atmosfera ta' firda u qsim.

Immela, jekk irridu l-paċi fid-dinja, f'pajjiżna, fil-familja, kif wissietna l-Madonna fid-dehriet tagħha ġewwa Fatima, u kif għamel il-Qdusija Tiegħu l-Papa, hekk ukoll aħna jeħtieġ li nieħdu f'idejna l-arma qawwija tat-talb, li permezz tiegħu nersqu aktar lejn Ġesù li jixtieq u jrid jarana magħqudin bħal aħwa, ulied Missierna li hu fis-Smewwiet.

Għaldaqstant, nitolbu għalenija, nitolbu b'talba heqana lill-Omm tagħna Marija Sultana tal-Paċi u Omm tar-Rikonċiljazzjoni, li mis-Santwarju tagħha ta' Pinu xxerred kontinwament kotra kbira ta' grazzji fuqna, Maltin u Għawdxin, biex imdawlin mill-eżempji sbieħ tagħha, inkabbru fostna s-sentimenti nobbli tal-ħniena, u tal-maħfra, ta' l-Ispirtu ta' tolleranza u tal-karità nisranija, li huma t-triq waħdanija li twassal għall-għaqda u paċi vera.

INNOLOGIJA MARJANA

Mill-
Eċċ. T. Mons.
Isqof N. Cauchi

Hruġ I-Ewwel u Dħul it-Tieni Millennju (12)

Mat-tbexbix tat-tieni millennju, baqgħet sejra bla ma’ taqta’ l-generazzjoni ta’ poeti li trawmu fil-monasteri ta’ l-Ewropa u li għannew it-tifhir tagħhom lill-Madonna bil-lingwa latina. Veru li jonqsuna ħafna dettalji dwar ħajjithom u veru wkoll li xi wħud mill-innijiet jew poemi attribwiti lilhom huma spurji, jiġifieri minn studji serji li saru, irriżultaw li ma humiex tagħhom, iżda ta’ awturi mhux magħrufa. Però, b’daqshekk wieħed ma jistax jasal biex jiċċad li l-fdalijiet ta’ kitbiethom, li għadhom jeżistu, huma bħal ħaġar prezjuż li jistħoqqlu jiġi mħares b’għożża kbira.

Abbo ta’ San Germain

Mhux magħruf meta twieled u meta miet il-poeta benedittin, li kien iġħix fl-abbazija ta’ Saint Germain-des-Près u li kien iġib l-isem ta’ Abbo jew Abbon. Aktarx li miet wara s-sena 922, għaliex jiddeskrivi grajjiet li twettqu qabel dik id-data.

Il-marjologija ta’ dan l-awtur għandha ċerta mportanza għaliex hija xhieda tat-twemmin li kellhom l-insara ta’ żmien u dwar l-interċessjoni ta’ l-Imqaddsa Vergni Marija.

Fil-poema, “De Bello Parisiano”, li jirrakkonta l-grajja tal-ħbit li kien hemm fuq il-belt ta’ Pariġi fis-snin 885-886, Abbo jqiegħed fuq xufftejn l-isqof Goscelin dawn il-kliem fit-talba li jagħmel lill-Madonna, għall-ħarsien u l-għajnuna tagħha: “Omm tal Foddej u tal Fidwa tad-dinja, kollok imħabba, kewkba tal-baħar, kollok dija, li tleqq iktar mill-kwiekeb kollha.” F’din l-istess talba, jissemmew ħafna drabi titoli li juru u jfissru l-qawwa ta’ Sidtna Marija, cioè s-setgħa ta’ l-interċessjoni tagħha: “Sultana tas-Smewwiet”, “Padruna tad-dinja”, “Omm tas-Sultan il-għoli, li jistħoqqlu kull ġieħ”, “l-iktar qaddisa mill-

oħrajn kollha,” u “l-iktar imbierka fost in-nisa.”

Fl-istess poema, l-Isqof Goscelin, fil-waqt li jhegġeg lill-insara tal-merħla tiegħu sabiex iroddu “ħajr bla qies” lill-Madonna, hekk ikompli jtkellem dwar Pariġi: “Il-belt tirrisplendi bil-ġieħ mogħti lill-wisq għolja Vergni Marija, li lilha hija kkonsagrata u li bil-għajnuna tagħha, aħna ngawdu l-ħajja u issa ninsabu meħlusin.”

J. Leclercq O.S.B. (“Le Florilege’ d’Abbon de S. Germain”) fir-Revue du Moyen Age Latin, 3(1947) 119-140) jtkellem dwar antologija jew gabra ta’ madwar mija u ħamsin (150) silta li huma attribwiti lil dan il-poeta. Hija ħasra però, li ħafna minn dawk is-siltiet ma humiex awtentici; hekk per eżempju żgur li mhux Abbo kiteb id-diskors fuq “**it-tnax-il privileġġ ta’ Marija**”, iżda xi kittieb ieħor li s’issa ħadd ma rnexxielu jiskopri min hu. F’dan id-diskors jew priedka, huma affermati kemm it-tnissil bla tebgħa ta’ Marija kif ukoll l-assunzjoni tagħha fis-sema. (Cfr. M. O’Carroll C. S. Sp. “Theotokos” pag. 1).

L-Ave Maris Stella

Xogħol ieħor li l-awtur tiegħu mhux magħruf b’ċertezza, huwa l-innu “Ave Maris Stella” u forsi mhux barra minn loku li nsemmuh hawnhekk, għad li żgur li nkiteb wisq qabel it-tmiem ta’ l-ewwel millennju wara Kristu. Huwa wieħed fost l-innijiet l-iktar popolari lill-Madonna, li ġie tradott kważi fil-lingwi kollha, u jtkanta kullimkien fid-dinja kollha. L-istronfi tiegħu jiġbru fihom it-tagħlim teologiku essenzjali dwar Marija Omm Alla u Omm il-bnedmin. Huwa talba ta’ l-aqwa sbuħija u semplicità.

Dan l-innu jinsab fil-kodiċi tal-monasteru ta’ San Gallo, tad-disa’ sekl, u

iżda aktarx li kien kompost madwar mitt sena qabel. Ma hemmx provi ċari min hu l-awtur ta’ dan l-innu, għad li xi studjużi jattribwuh lil Pawlu d-Djaknu.

It-traduzzjoni bil-malti ta’ dan l-innu “Sliem għalik, kewkba tal-baħar”, tintu za fil-l iturgija tas-Siġhat fit-tieni vespri tal-Kommun tal-Madonna.

San Pier Damiani

San Pier Damiani, Duttur tal-Knisja, twieled f’Ravenna, fl-Italja, minn ġenituri foqra fis-sena 1007 u miet fl-1072, fil-belt ta’ Faenza. Peress li ommu u missieru mietu kien għadu tfajjel ta’ f’it snin u hallewh iltim, huwa ġie adottat minn huħ il-kbir, li kien jibagħtu jirgħa l-bhejjem. Iżda aktar tard, bil-għajnuna ta’ xi benefattur li ntebaħ bl-intelligenza kbira ta’ dan it-tifel, huwa beda jmur l-iskola fil-bliet ta’ Faenza u ta’ Parma, u sar surmast magħruf. Fl-1035, daħal ma’ l-eremiti ta’ Fonte Avellana u laħaq prijur ta’ l-istess komunità reliġjuża fis-sena 1043. Iddedika l-parti l-kbira ta’ ħajtu biex jikkumbatti s-simonija u abbuži oħra, kif ukoll sabiex isawwar fil-Kleru drawwiet qaddisa. Fl-1057 ġie nominat Kardinal, Isqof ta’ Ostia. Ha sehem f’diversi sinodi u kemm-il darba ġie magħżul mill-Papa, bħala Legat tiegħu, għall-missjonijiet importanti fi Franza u fil-Germanja. Fis-sena 1828, il-Papa Ljun XII, ipproklamah Duttur tal-Knisja u ried li l-festa tiegħu tiġi ċelebrata fid-dinja kollha.

Pier Damiani huwa qabel xejn moralista u axeta li kien ta’ għajnuna kbira għall-papiet ta’ żmien fil-ħidmiet tagħhom biex jirrifirmaw il-Knisja u jgedduha skond l-ispirtu tal-Vanġelu. Fost il-kitbiet tiegħu hemm gabra ta’ ittri, madwar sittin, kif ukoll xi trattati żgħar fuq suġġetti storiċi, teoloġiċi u dwar il-liġi tal-Knisja. Fadal ukoll minn tiegħu madwar ħamsin priedka, xi ħajjiet tal-qaddisin u saħansitra xi poeziji. (P.L. 144-145).

Il-marjoloġija ta’ San Pier Damiani nsibuha l-iktar fiż-żewġ priedki tiegħu dwar in-natività, f’xi siltiet minn priedki oħra, f’xi whud mit-trattati qosra tiegħu, u anke fl-innijiet u fit-talbiet tiegħu lill-Madonna.

San Pier Damiani

Fit-tagħlim ta’ dan id-Duttur tal-Knisja, huma mfissrin b’mod ċar, il-maternità tal-Madonna (Theotokos), il-verġinità tagħha, qabel it-twelid, fit-twelid u wara t-twelid ta’ Kristu, il-perfezzjoni u l-qdusija tagħha, is-sehem tagħha fl-opra tal-fidwa, u x-xebha li hemm bejn Marija u l-Knisja.

Dwar ir-relazzjoni bejn il-Madonna u l-Ewkaristija, San Pier Damiani kiteb hekk: “L-istess ġisem ta’ Kristu, li l-Verġni Santissima nisset, refgħet fi hdanha, geżwret fil-ħrieqi u rabbiet bl-għozza ta’ omm, l-istess ġisem u xejn ħilofu huwa dak li issa mingħajr ebda dubju, qed naraw fuq l-artal imqaddes.” (P.L. 144, 743 B).

Id-devozzjoni tiegħu lejn l-Imqaddsa Verġni Marija kienet qawwiya u sinċiera.

Għamel minn kollox biex irawwamha fl-oħrajn; għalhekk insista fuq ir-reċita tal-Uffiċċju ż-żgħir, li huwa kien ikkompona, it-talba tal-Angelus, id-devozzjonijiet tal-Ferħat tal-Madonna u tas-Sibt, jum iddedikat lilha, kif ukoll it-talba ta’ konsagrazzjoni lil Omm Alla, bħala bidu ta’ ħajja li tixbah il-jasar ta’ l-imħabba.

Fl-innijiet tiegħu lil Marija, isejjilha “gnien magħluq, għajn issiġillata, ħatar niexef ta’ Aaron li minnu ħareġ il-fjur, is-sigra bil-fjammi tan-nar li ma tikkonsmax” (Rythmus de S. Maria Virgine P.L. 145, 938 AB), kif ukoll, “bieb tal-Ġenna, sellum tas-Sema, taraġ li jgħaqqad is-sema ma’ l-art, il-qiegħ mal-qċaċet tas-sema” (Op. Cit. P.L. 145, 937 D).

Adam ta’ San Vittore

Fil-bidu tas-seklu tnax, cioè madwar is-sena 1109, giet imwaqqfa minn Gulielmu de Champeaux qrib Pariġi, l-Abbazija hekk imsejja “ta’ San Vittore”. L-irħieb li kienu jgħixu fiha kienu kanoniċi regolari ta’ Sant’Wistin u xi wħud minnhom baqqgħu magħrufa għall-istudju tat-teoloġija mistika. L-ewlenin kienu Ugo ta’ San Vittore li miet fl-1142 u Rikardu ta’ San Vittore, li miet fl-1173. L-abbazija kienet imzejna bl-aqwa xoghlijiet tal-arti u dekorazzjonijiet mill-isbaħ, peress li diversi papiet u ħafna familji nobbli kienu benefatturi tagħha. Fi żmien qasir wara t-twaqqif tagħha, saret ċentru ta’ tagħlim u ta’ spiritwalità. L-iskola ta’ din l-abbazija, flimkien ma’ dik ta’ St. Genevieve u dik tal-Katidral ta’ Notre Dame, kienu l-ewwel nieqa ta’ l-Università ta’ Pariġi. L-abbazija ntemmet mar-Rivoluzzjoni Franċiża u fl-1880 il-knisja tagħha u l-bini anness magħha ġew ikkonfiskati u l-biblijoteka mxerrda ‘l hawn u ‘l hemm.

Iżda Adam ta’ San Vittore huwa magħruf edukazzjoni tiegħu f’Pariġi u madwar is-sena 1130, sar membru tal-kommunità li kienet tgħix fl-abbazija jew monasteru li semmejna. Ħafna xoghlijiet ta’ proża huma attribwiti lilu, fosthom dizzjunarju tal-kliem diffiċli li hemm fil-Bibbja.

Iżda Adam ta’ San Vitor, huwa magħruf l-iktar minħabba l-għadd kbir ta’ sekwenzi li jaħsbu li ħarġu mill-pinna tiegħu. Dawn

huma innijiet bil-latin, mill-isbaħ, li jittkantaw fiċ-ċelebrazzjonijiet liturġiċi, fosthom wieħed għall-festa ta’ San Stiefnu, ieħor għall-festa ta’ San Gwann l-Evangelista, u tnejn b’tifħir lill-Madonna, “**Salve Mater Salvatoris**” u “**Supernae Matris Gaudia**”. Mhux magħruf b’ċertezza meta miet Adam ta’ San Vittore, jekk hux fl-1177 jew fl-1192.

Fil-kitbiet tiegħu, niltaqgħu ta’ spiss ma’ simboli jew espressjonijiet meħudin mit-Testment il-Qadim u li bihom jagħti gieh lill-Verġni Mbierka. Għalhekk hu jxebbahha mat-“tron ta’ Salamun”, mas-“sigra mkebbsa bin-nar”. Jagħmel ukoll kuntrast bejn Eva u Marija; “Eva wildet il-hemm, il-Verġni Marija tatna bil-ferħ, il-frott tal-ħajja.”

Fuq kollox dan l-awtur jinsisti fuq l-interċessjoni ta’ Sidna Marija, li hija konsegwenza tal-medjazzjoni tagħha u tas-setgħa li taha Alla: “O Marija, Omm Alla, inti l-quċċata tat-tama, wara Alla, kenn mixtieq, farag tal-imnikktin, inti li tqajjem il-mejtin u ċċarrat ix-xbieki tal-mewt.”

L-awtur Franċiż Auguste Nicolas, jirrakkonta dan li ġej dwar l-innografu li qegħdin insemmu (“La Vergine Maria e i Disegni Divini” — prima versione italiana — Napoli 1857 — Epilogo p. 321):

“Jingħad dwar Adam ta’ San Vittore, il-kbir poeta latin tal-Medju Evu, li kien jispira ruħu fil-kitbiet poetiċi tiegħu, billi jmur fil-knejjes fejn ikunu ser jiġu kantati l-innijiet tiegħu. U meta kien ikun ser jikteb xi innu f’gieh il-Madonna, kien imur jimmedita fi kripta ta’ knisja abbazjali, ikkonsagrata sa mill-qedem lil Omm Alla.

Jum wieħed, waqt li Adam kien f’dik il-kripta, ħass il-qawwa tal-ispirazzjoni u kiteb l-ewwel strofi tal-għanja “**Salve Mater Salvatoris**”. Meta wasal fl-aqwa ta’ l-innu, “Salve Mater pietatis/et totius Trinitatis/nobile triclinium” (Sliem għalik, Omm il-ħniena, tat Trinità kollha, għamara għażiża), il-kappella mtliet bidawl u deħritlu l-Madonna, baxxiet kemmxejn rasha u bit-tbissima tagħha, donnha riedet troddlu ħajr għall-qima tiegħu.”

Church Unity and Our Lady

James McMillan, S.M.M.

Christ our Lord prayed at the Last Supper: "That all may be one, as You Father in Me and as I in You, that the world may know that You have sent Me."

His prayer for unity among His followers is as valid today as it ever was. And it is painfully noticeable that those who profess to be His followers are, to a great extent, divided among themselves as to how they should follow Him.

We are still living with the effects of various schisms and reformations that have split the followers of Christ into disparate groups. It is true that, within the past many years, the members of the different churches have come to a better understanding of each other, a more tolerant attitude toward their varying beliefs. In some instances, there have been attempts to reconcile these beliefs by forming some sort of union.

To date, however, while the efforts are to be commended, the results are far from what Our Lord envisioned in His prayer at the Last Supper.

There are many points of belief that divide Christians: the infallibility of the pope, the nature of apostolic succession, the validity of prayer to the saints, the presence of Christ in the Eucharist, and a host of other considerations that keep them apart. Among these is the type of veneration that should be given to the Mother of the Redeemer.

Many of our fellow Christians see her as a great stumbling block to the kind of unity that Christ prayed for. There are times when it is virtually impossible to explain that there is no reason for her to be an obstacle, that this is only a figment of the imagination with no basis in reality.

Fortunately, and through the grace of God and Our Lady, there are also those

encouraging moments in ecumenical work when Our Lady is no longer seen as an obstacle, but as a positive factor toward the advancement of Christian unity.

It does happen that, when her role in our Redemption is properly explained, without any attempt to water down Catholic doctrine, her function becomes acceptable. Even those who were once strongly opposed to Catholic belief in her regard can be brought to view her as an asset instead of a stumbling block.

One way to accomplish this is to present Our Lady as the perfect model for the follower of Christ. To do this, it is important to present her as the scriptures present her, to explain her role from the time of the Incarnation to the day of Pentecost, to

show her as the associate of Christ in the work of our Redemption. All of our separated Christian brethren profess to have an interest in and a love for the Bible. But it is remarkable how few of them really understand how the inspired Word of God shows her to be the very model of a follower of Christ.

Too often they read meanings into the text of the Bible that were never intended. They picture Christ as rebuking her at the marriage feast of Cana, of repudiating her publicly for appearing during His public life, of preferring His followers to her, of downgrading her motherhood in preference to the faith of His disciples.

But these objections — based on misreadings of the gospels — disappear when the real meaning of the text is shown: that she is truly the Mother of unity and should be our model of Christian unity.

She was the one who united God and man at the time of the Incarnation: “Be it done unto me according to Thy word”. She was the one who showed Christ to the

world in the persons of the shepherds and the Wise Men from the East. She searched for Him for three days when He was lost. She asked Him to perform His first miracle at the marriage feast of Cana, so that “His disciples believed in Him.” She stood at the foot of the cross, united with Him to the very end.

Our own experience in ecumenism — little as it is — has shown excellent results when Our Lady is presented to separated Christians directly from the gospel accounts. It takes some effort and a great deal of patience at times, but the results are certainly worth the time and trouble. And there is a great deal of satisfaction to be derived from seeing someone who was once opposed to the very notion of Our Lady being mentioned becoming aware that she is indeed the Mother and Model of the kind of unity that Christ prayed for.

We ask all of our readers to keep this intention in their prayers. It is, after all, the wish of Christ Himself: “That all may be one, as You Father in Me and as I in You.”

From: “Queen of All Hearts”, January-February, 1985.

IL-VERĠNI MQADDSA FIL-MINISTERU PUBBLIKU TA’ ĠESÙ

Lil Marija naraw tidher,
meta Binha ħalla s-skiet
tad-dar tagħha, u mar jaqdi
dmir li minnu l-Missier ried.

L-ewwel għageb li sar minnu,
seħħ bl-indħil t’Ommu Marija;
L-ilma biddel fi nbid tajjeb,
b’ferħ l-għarajjes ġew mimlija.

L-Omm lil Binha semgħet iġħallem
kemm hi kbira s-Saltna tiegħu.
Hienja dawk li jħarsu kelmtu,
bħalHa, b’hekk jingħaqdu miegħu.

B’fidi sħiħa mxiet fil-ħajja,
dejjem tiegħu baqgħet qrib;
insibuha wkoll fuq l-għolja,
wieqfa hemm ħdejn is-salib.

Fit-tbatija, s-sagrificċju,
miegħu ngħaqdet b’qalb ta’ Omm;
“Mara, hawn ibnek”, ħudu b’tiegħek,
ta’ Ġesù lissen il-fomm.

F’dana l-iben, lilna wliedha
ħadet taħt il-ħarsien tagħha;
bħalma l-Vittma offriet li wildet,
‘l Alla lilna toffri magħha.

SR. M. ĠUSTINA BONELLO, O.S.B.

It-Tagħlim ta’ San Ċirillu, Isqof ta’ Ġerusalem, fuq il-Madonna

Adattament ta’ l-artiklu “Com’era presentata la Vergine ai Catechumeni” fir-Rivista “Madre di Dio”, Agosto-Settembre, 1986.

Minn FR. ALBERT CURMI

Wieħed mill-akbar missirijiet tal-Knisja u li ffit huwa magħruf minħabba l-persekuzzjonijiet ta’ l-Arjani, li minħabba fihom kellu jħalli għal tliet darbiet id-djoċesi tiegħu, huwa San Ċirillu ta’ Ġerusalem. Rigward id-data u l-post fejn twieled ma hemm xejn b’ċertezza, għax il-fama tiegħu bdiet tidher wara l-konsagrazzjoni tiegħu bħala isqof, li grat mill-isqof San Massimu li wara sar minflok fis-sedi ta’ Ġerusalem. Hafna kienu jaħsbu li hu kien imxaqleb ma’ l-Arjani, imma din l-idea giet miċhuda minħabba fil-persekuzzjoni kontinwa li kellu minnhom stess, speċjalment dik ta’ l-isqof Akaċju li f’dak iż-żmien kien isqof ta’ Ċesarea.

Fost it-tagħlim tiegħu bħala kap tal-knisja ta’ Ġerusalem, insibu 23 lezzjoni li kien jagħti lill-Katekumeni (dawk in-nies li kienu qed ihejju ruħhom biex jitgħammdu nhar Sibt il-Għid). Hamsa minn dawn il-lezzjonijiet huma fuq tliet sacramenti li l-iktar kien jishaq fuqhom f’dawk iż-żminijiet, jiġifieri: il-Magħmudija, il-Griżma ta’ l-Isqof u l-Ewkaristija. Dawn is-sagramenti kellhom tant importanza għax fuqhom kienet tinbena l-Komunità Nisranija. Imma x-xogħol li l-iktar huwa magħruf għalih dan il-qaddis, kien it-tagħlim sod u qawwi fuq il-Madonna.

Il-Verġni Marija fit-tagħlim tiegħu

Waqt li dan l-isqof kien jagħti tagħlim fuq l-“Għaxar Dommi” li fihom kienu jiġbru bħal f’sintesi, it-tagħlim kollu tal fidl nisranija; meta kien jaasal biex jitkellem fuq il-Misteru ta’ l-Inkarnazzjoni ta’ l-Iben t’Alla, huwa kien jishaq fuq il-ħtieġa tal-Madonna, li b’kollaborazzjoni ma’ l-Ispirtu s-Santu Hija saret Omm ta’ Ġesù Kristu.

Għalhekk fil-Lezzjoni 4 Kap 9 iġid: “Trid temmen li dan l-Iben t’Alla nizel mis-sema hawn fl-art minħabba fi dnuletna, billi libes l-istess natura tagħha, sugġetta għall-istess kundizzjonijiet umani. Twieled minn Verġni Mqaddsa u mill-Ispirtu s-Santu.” Minn dawn il-kelmiet wieħed jista’ jifhem kif it-tagħlim marjan ta’ dan l-

isqot huwa prinċipalment fuq il-Misteru ta’ l-Inkarnazzjoni. Din il-verità tista’ tidher iktar ċara meta fil-lezzjoni 12 joffri bosta riferenzi u żviluppi fuq il-persuna u l-missjoni ta’ Marija. Dan it-tagħlim iwassal għall-kelmiet tal-Kredu: “Inkarnat, magħmul bniedem” u fil-kelmiet Emmanuel — Alla magħna (Is 7:14).

Il-kliem ta’ l-Isqof Ċirillu fis-sustanza tiegħu juri l-figura ta’ Kristu, dak li huwa l-protagonista waħdieni u esklussiv ta’ dan il-misteru. Ma’ dan ix-xogħol hekk delikat, l-istess isqof, idahħal haġna persunaġġi oħra li kellhom x’jaqsmu u li għenu haġna fil-milja ta’ dan il-misteru. Fost dawn il-persunaġġi nsibu lill-istess Vergni Omm li għandha koperazzjoni sostanzjali u importanti haġna. Huwa jpoġġi lil din l-Omm ta’ Kristu f’kuntast reali, bħal ma reali huma r-raġunijiet li għalihom kien ġie Kristu fid-dinja. Din il-konformità tidher minn dawn il-kelmiet tal-lezzjoni 4 meta jgħid: “L-inkarnazzjoni tiegħu (Ġesù) ma saritx b’mod fantastiku (jiġifieri trid timmaginah b’moħħok) jew li ma jidhrix; imma b’mod tassew reali u li tassew jidher. Ġesù ġie fid-dinja permezz ta’ Marija, mhux bħal xi kanal li minnu għadda l-ilma biex isaqqi, jiġifieri Marija ma kenitx sempliċement mezz biex Ġesù seta’ daħal fid-dinja; imma verament ha l-ġisem minnha u trabba mill-istess haġib tagħha. Li kieku l-Inkarnazzjoni kienet biss xogħol tal-fantazija, hekk ukoll kienet tkun il-fidwa. Fi Kristu kien hemm żewġ aspetti: il-bniedem li kien jidher fih, u Alla li baqa’ ma jidhrix”. Bħala konklużjoni, l-Inkarnazzjoni ta’ Kristu kienet tidher b’mod tant ċar, li l-Katekumeni tal-Knisja ta’ Ġerusalem kienu jithejjew għaliha permezz ta’ Marija.

Marija, l-Omm Vergni ta’

l-Iben t’Alla

Għalkemm l-aċċent qawwi dejjem jaqa’ fuq il-persuna ta’ Alla magħmul bniedem, però Ommu dejjem kienet imdahħla f’dan it-tagħlim li kien isir lil dawk li kienu jhejju ruħhom għall-Magħmudija. Hekk igħalliem fil-lezzjoni 12 kap 1: “Ejjew infahħru lill Alla b’xufftejn indaf, lil Alla li twieled minn Vergni...”

Għal dan it-tagħlim, San Ċirillu seta’ jobsor li anke l-Katekumeni setgħu

jiddarsu minħabba fl-ereżija ta’ dak iż-żmien, għax l-Arjani qatt ma setgħu iniżżlu li f’lejqa wild Adam setgħet tkun ukoll it-“Theotokos” — Omm Alla u fl-istess hin tibqa’ vergni. Imma kien hawnhekk stess li fil-lezzjoni 12 kap. 2 kien igħallimhom kif għandhom jiddefendu ruħhom kontra dan il-qerq Għalhekk huwa kien igħalliem: “Kienet tkun haġa tassew flokha li kieku wieħed kellu jistaqsi lil-Lhud din il-mistoqsija: ‘Kienet haġa vera jew gidba l-profetija ta’ Isaija meta qal li l-Emmanweli kellu jitwieled minn waħda Vergni? Jekk huma jakkużawh b’gidba, ma kenitx haġa barra minn lokha, (fl-aħħar mill-aħħar huma kienu mdorrijin, mhux biss jakkużaw lill-profeta minn gideb imma wkoll ġew li haġġruhom). Imma jekk il-profeta qal il-verità, allura għandkom taċċettaw l-Emmanweli, dak li kellu jiġi u li intom qegħdin tistennew, twieled jew le minn Vergni? Jekk le, qegħdin takkużaw lill-profeta b’gidba. Jekk intom qegħdin taħsbu li dan ser jiġri fil-ġejjieni għaliex qegħdin tiċħdu dak li għa ġara?’ Man-nuqqas ta’ fidi li kellhom il-Lhud, kien hemm l-iżbalji ta’ l-eretiċi li flimkien kienu joffru okkażjoni sabiħa, biex dan l-isqof jagħti ċerti preċiżjonijiet fit-tagħlim tiegħu. Fil-lezzjoni 12 kap. 3 igħid: “Aħna nemmnu u naċċettaw li l-Verb t’Alla sar bniedem veru mhux mir-rieda ta’ raġel u mara, kif igħidu l-eretiċi, imma skond ma jgħid il-Vanġelu: ‘Sar bniedem minn Vergni bil-ħidma ta’ l-Ispirtu s-Santu’, u li dan ġara mhux bħal xi haġa apparenti, imma bħala realtà vera. Hu sar bniedem permezz ta’ Vergni u b’dan it-tagħlim wieħed għandu jaċċetta l-provi kollha għax l-iżbalji ta’ l-eretiċi huma kbar.’

Kien xogħol ta’ importanza kbira li l-Katekumeni jitgħallmu kif Alla kien għażel il-Misteru ta’ l-Inkarnazzjoni biex seta’ jfidi l-umanità. Għalhekk biex seta’ jfiehem il-parti importanti li kellha Marija f’din il-missjoni huwa kien jagħmel il-paragun bejn Eva u Marija, billi fil-lezzjoni 12, kap. 15 qal: “Il-mewt daħlet fid-dinja permezz ta’ vergni — Eva; kien hemm bżonn li permezz ta’ vergni oħra, anzi minn vergni oħra kellha tigi l-ħajja; biex kif is-serpent daħak bl-ewwel waħda, hekk Gabrijel ta lill-oħra l-aħbar it-tajba”. F’dan it-tagħlim, Ċirillu kien dejjem joqgħod għat-tagħlim

ta’ l-Iskrittura. F’dawn l-okkażjonijiet, hu reġa’ nsista fl-istess lezzjoni 12, kap. 15: “Jeħtieġ naraw minn min kien ġej u kif ġej. Dan iġħidulna Isaija: “Araw il-Verġni titqaj u jkollha iben li ssemmi Emmanuel.” Il-Lhud ma’ din l-asserzjoni l-inqas kienu jaqblu u qalu li t-tifel li kellu jitwieled kien Ezakjel, iben is-suċċessur tar-rø Akaz. Għal dan għaraf jirrispondi wkoll l-isqof Ċirillu billi qal li ma kienx hemm bżonn tħabbar dak li kien ġara 9 snin qabel, u Isaija kien ċar biżżejjed meta qal: “Għad ikollha tifel, mhux kellha tifel”. Għalhekk l-iben ta’ din il-Verġni kien Kristu.

II-Karattru divin tal-Maternità tal-Madonna

Bħall-missirijiet tal-Knisja kollha ta’ qabel il-Konċilju ta’ Efesu, l-isqof Ċirillu ma tantx jinsisti fuq il-kelma teknika “Theotokos” (Omm Alla) tant li fit-tagħlim tiegħu nsibuha darba biss din il-kelma (Lez. X kap. 19), però nistgħu nibqgħu ċerti li hu kien jemmen bis-sħiħ fil-maternità divina tal-Madonna u żgur ukoll li kien iġħallimha lill-Katekumeni bħala verità tal-fidi. Huwa kien jinsisti wkoll fuq l-insara tiegħu li Ġesù Kristu huwa l-iben ta’ Alla u l-iben ta’ Marija (Lez. 7 kap. 9 u Lez. 12 kap. 1) u bħala tali għandu jiġi adurat meta qal: “Ma hijiex haġa qaddisa li tadura sempliċi bniedem; iżda inqas ma hija haġa tajba li tgħid li Hu (Kristu) kien biss Alla, kif verament hu, bla ma kien ha n-natura umana, il-għaliex li kieku Kristu kien biss Alla, aħna konna nibqgħu mbegħdin mis-salvazzjoni. Hu għandu jiġi adurat bħala Alla imma rridu nemmnu wkoll li Hu sar bniedem. Ma hijiex haġa tajba li ssejjaħlu bniedem billi tneħħi d-divinità tiegħu; imma l-inqas ma hija haġa ta’ salvazzjoni li tgħid li Hu kellu d-divinità mingħajr l-umanità” (Lez. 12 kap. 1). Dan it-test jiġbor fih gabra fil-qosor tat-teoloġija ta’ l-għaqda ipostatika (natura ta’ Alla u natura ta’ bniedem fil-persuna waħda). Għalhekk għad li l-Verġni mbierka tat lil Ġesù n-natura ta’ bniedem, għandha bid-dritt kollu tiġi msejja l-OMM T’ALLA.

Ġesù twieled minn xebba

Skond l-Isqof Ċirillu, it-twelid verġinali ta’ Ġesù mill-Madonna huwa wieħed mill-akbar mirakli li qatt saru. Dan it-tagħlim

kellhom ikunu jafuh sewwa l-Katekumeni biex jikkumbattu d-disprezz tal-pagani rigward din il-verità. “Kien xieraq li dak li kien twieled minn ġuf fhejja u mgħallem tal-verġinità, jieħu l-ġisem tiegħu f’ġuf verġinali (Lez. 12, k. 25). Biex ikompli jsaħħaħ dan it-tagħlim fuq dan il-misteru huwa jsemmi d-drawwa li ġà kienet teżisti fost is-sacerdoti li jastienu, almenu għal xi żmien, mill-użu taż-żwieġ; huwa qal: “Jekk jitbiegħed mill-mara dak li jagħmilha ta’ qassis ta’ Ġesù, kif seta’ jiġri dan permezz ta’ raġel u mara, fil-kas ta’ Kristu. Huwa jagħti prova oħra mill-vers 10 tas-Salm 21: “Huwa int li ħadtni sa minn ġuf ommi”. Ċirillu jiġbed l-attenzjoni tal-Katekumeni tiegħu meta jgħidilhom: “Ifhm u sewwa din l-espressjoni: ‘Int ħadtni minn ġuf ommi’. Tfisser li hu ġie kkonċepit u maħruġ mill-ġuf ta’ verġni mingħajr il-bżonn ta’ raġel, li huwa kuntrarju għal dak li jiġri fiż-żwieġ.” Fir-rigward tal-Lhud, l-Isqof jistaqsi u jgħid: “La huma kienu jemmnu li Alla jseddaq ġuf verġinali bħal ma kien dak ta’ Sara, kif ma setax Alla jseddaq ġuf verġinali bħal dak ta’ Marija? Fl-aħħar mill-aħħar din il-verità kienet fil-Vanġelu għax l-anglu stess qalilha: L-Ispirtu s-Santu jinzel fuqek, eċċ...”

Dan it-twelid ta’ Ġesù minn Omm Verġni flimkien mal-verġinità perpetwa tagħha fetaħ kamp kbir ta’ mħabba lejn din il-virtù, fil-knisja kollha, mingħajr distinzjoni fil-ħajja ta’ l-insara. Hawn l-Isqof Ċirillu jerġa’ jgħid: “Dawk li jħaddnu l-kastità huma angli li jgħixu fuq l-art. Il-Verġni għandhom posthom mal-Verġni Marija...Fihom ikun hemm il-fwieħa tat-talb, tal-opri tajba, flimkien mal-qdusija tal-ġisem, biex hekk l-iben tal-Verġni jista’ jgħid lilna wkoll, irġiel kasti u nisa bil-kuruna. Jien ngħix fosthom, nimxi magħhom, u jien inkun Alla tagħhom u huma jkun l-poplu tiegħi” (Lez. 12 k. 34). Hawn nistgħu nagħrfu punt importanti fuq it-teoloġija tal-mara: “L-ewwel il-mara kienet obligata li trodd ħajr lir-raġel, għax Eva, imwielda minn Adam, imma ma kenit ikkonċepita minn omm kienet sa ċertu punt imwielda minn Adam, għall-kuntrarju issa, Marija ħallset dan id-dejn, ma ġibitx fi ħdanha permezz ta’ raġel, imma minnha nfisha, permezz ta’ l-Ispirtu

KALENDARJU MARJAN

1987

JANNAR

1987

1. Solennità tal-Verġni Marija Omm Alla.
2. Il-Madonna tal-Pilar (Saragossa, Spanja).
3. Il-Madonna ta’ Sikem (Palestina Ċentrali).
4. L-Ewwel Sibt tax-xahar. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Qalb Immakulata ta’ Marija.
7. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
8. Il-Madonna ta’ I-Għajnuna f’waqtha. (New Orleans, La.).
14. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
15. Il-Madonna tal-Għeġjel (Syria).
21. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
Il-Madonna tal-Konsolazzjoni.
23. Iż-Żwieġ tal-Madonna.
24. Il-Madonna tal-Paċi.
Tibda n-novena bi thejjija għall-festa tal-Purifikazzjoni.
L-Ewwel Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
28. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
30. Il-Madonna tal-Warda (Lucca, Italja).
Il-Patroċinju ta’ Marija.
31. It-Tieni Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.

1987

FRAR

1987

2. Il-Prezentazzjoni tal-Mulej. Il-Purifikazzjoni tal-Madonna.
4. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
7. L-Ewwel Sibt tax-xahar. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Qalb Immakulata ta’ Marija.
It-Tielet Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
11. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
L-Ewwel Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
14. It-Tieni Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
Ir-Raba’ Sibt tal-Madonna ta’ Pompoj.
18. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
It-Tielet Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
19. Ir-Raba’ Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.

20. Il-Hames Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
21. Is-Sitt Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
Il-Hames Sibt tal-Madonna ta’ Lourdes.
23. Is-Seba’ Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
24. It-Tmien Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
25. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
Id-Disa’ Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
26. L-Għaxar Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
27. Il-Hdax-il Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
28. It-Tnax-il Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
Is-Sitt Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.

1987

MARZU

1987

1. It-Twaqqif tal-Festa tal-Immakolata minn Sistu IX (1476).
It-Tlettax-il Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
2. L-Erbatax-il Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
Il-Madonna tad-Dehriet (Madrid).
4. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
Il-Hmistax-il Dehra tal-Madonna ta’ Lourdes.
6. Il-Madonna ta’ Nazareth (Pier-Noire, Portugall).
7. L-Ewwel Sibt tax-xahar. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Qalb Immakolata ta’ Marija.
Is-Seba’ Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
8. Il-Madonna tal-Virtujiet. (Lisbona).
11. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
12. Il-Madonna tal-Mirakli.
13. Il-Madonna tal-Imperi (Ruma).
14. It-Tmien Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
Il-Madonna ta’ Kostrama (Russja).
16. Il-Madonna tal-Fontana (Kostantinopli).
17. It-twaqqif tal-Uffiċċju tal-Madonna.
18. Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
21. Id-Disa’ Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
25. Is-Solennità tat-Tħabbira tal-Mulej.
Jum ta’ devozzjoni lejn il-Madonna ta’ Pinu.
28. L-Għaxar Sibt tal-Madonna ta’ Pompej.
31. Il-Madonna tas-Salib Imqaddes.

Il-Mara tat-Tnax il-Kewkba

minn

Patri Bonaventura Camilleri O.F.M. Conv.

Marija, Omm Alla

Marija Verġni hija tassew OMM ALLA. Kif? Jista’ jkun dan? Għax donnu m’hemmx tqabbil bejn dawn iż-żewġ termini: Omm u Alla. Difatti: omm tfisser dik li tagħti l-ħajja; u Alla huwa Dak li għandu fiH innifsu l-Hajja, Dak li hu l-Awtur u l-Għajn tal-Hajja. Allura, kif Marija tista’ tagħti l-ħajja lil Dak li hu l-Awtur tal-Hajja? Kif Marija tista’ tkun realment Omm Alla? It-twegiba għal din il-mistoqsija hija din: **“GHAX MARIJA HIJA TASSEW OMM ĠESÙ KRISTU, OMM FIŽIKA, OMM NATURALI TA’ ĠESÙ KRISTU; U ĠESÙ KRISTU HUWA L-IBEN IL-WAĦDIENI TA’ ALLA.**

OMM ĠESÙ KRISTU:

Marija mhux biss tissejjaħ imma realment hija Omm Alla, preċiżament għax hija l-Omm naturali ta’ Ġesù Kristu; u Ġesù Kristu huwa tassew l-Iben ta’ Alla. Marija hija l-Omm ta’ dak l-Iben li Missieru huwa Alla. Ġesù Kristu huwa l-Iben Haħdieni kemm t’Alla l-Missier u kemm ta’ Marija Verġni; Ġesù daqs-kemm huwa t’Alla daqs-hekk ieħor huwa ta’ Marija Verġni. Il-Missier nisslu sa mill-eternità, u Marija nissliha fil-milja taż-żminijiet. Ġesù huwa veru Alla, għax Missieru huwa Alla: **“Alla minn Alla, dawl minn dawl, Alla veru minn Alla veru”**, nistqarru fil-Kredu. U Ġesù huwa veru bniedem għax imnissel u mwieled minn Marija, ix-Xebba ta’ Nazaret. Ġesù kull ma għandu bħala Alla jafu lill-Missier, u kull ma għandu bħala bniedem jafu lil Ommu. Hadd ma ssieheb mal-Missier, biex dan il-Missier eternament inissel lil lbnu; u hadd, hliel l-Ispirtu s-Santu, ma ssieheb ma’ Marija, biex Hi setgħet nisslu u tagħmlu bniedem lil dan l-Iben t’Alla!

Għidna li Marija hija Omm Ġesù Kristu. Dan nafuh mill-Vanġelu. Ighidilna difatti l-Evangelista San Mattew meta jsemmi l-genealogija ta’ Kristu, il-Messija: **“Ktieb in-nisel ta’ Ġesù Kristu, bin David, bin Abraham: Abraham wiled ‘il Iżakk; Iżakk wiled ‘il Ġakobb; Ġakobb wiled ‘il Ġuda u ‘l ħutu;... Jesse wiled ‘il David, is-sultan. David wiled ‘il Salamun...; Ġakobb wiled ‘il Ġuzepp, l-għarus ta’**

Marija, li minnha twieled Gesù, imsemmi Kristu” (1, 1-3. 5-6. 16). L-istess verità jgħidilna San Luqa: “Tela’ Gużepi wkoll mill-Galilija, mill-belt ta’ Nazaret, fil-Lhudija, fil-belt ta’ David, li jisimha Betlehem, billi hu kien mid-dar u mill-familja ta’ David, biex jinkiteb ma’ Marija, l-għarusa tiegħu, li kienet tqila. U meta kienu hemm, għalqilha ż-żmien li teħles, u wildet l-ewwel tifel tagħha u fisqietu u medditu f’maxtura, għax ma kienx hemm wisa’ għalihom fil-lukanda” (2, 4-7).

Ġesù: L-Iben ta’ Alla:

Xi disa’ xhur qabel ma Marija wildet lil Binha Gesù Kristu hemm f’Betlehem, l-anġlu ta’ Alla kien habbrilha u aċċertaHa: “Ara, inti se tnissel fil-ġuf tiegħek u jkollok lben u ssemmih Gesù. Hu jkun kbir, u jkun jissejjah Bin il-Għoli. Il-Mulej

Alla jagħtih it-tron ta’ David, missieru u jsaltan għal dejjem fuq dar Ġakobb, u saltna tiegħu ma tara qatt it-tmiem” (Luqa 1, 31-34). L-istess anġlu lil Gużepi wkoll kien żgurah u qallu: “Gużepi, bin David, xejn la tibza’ tiegħu lil Marija b’martek, għax dak li tnissel fiha ġej mill-

Ispirtu s-Santu. Hi se jkollha iben, u inti ssemmih Gesù, għax hu jsalva l-poplu tiegħu minn dnubiethom” (Matthew, 1, 20-21). L-istess anġlu ta’ Alla, l-Arkanglu Gabrijel, l-anġlu ta’ l-Inkarnazzjoni, xi xhur wara, nerggħu nisimgħuh iħabbar ferħan lir-ragħajja ta’ Betlehem u jgħidilhom: “Tibz għux, għax araw, qiegħed inħabbrilkom ferħ kbir, ferħ li se jkun għall-poplu kollu. Illum, fil-belt ta’ David, twildilkom Salvatur, li hu l-Messija, il-Mulej. U bħala sinjal ikollkom dan: issibu tarbija mfsiqija u mimduda f’maxtura” (Luqa 2, 10-12).

Marija: Omm l-Iben t’Alla:

Minn dawn it-testi tal-Vanġelu, jidher li Gesù mhux biss huwa veru bniedem, għax hu l-Iben ta’ Marija Verġni, imma huwa wkoll veru bniedem, għax hu l-Iben ta’ Alla: huwa “Bin il-Għoli” (Luqa 1, 32); huwa “Bin Alla” (Lq 1, 35); huwa “is-Salvatur, il-Messija, il-Mulej” (Lq 2, 11). Dan l-Iben ta’ Alla tnissel f’Marija u twieled minn Marija; Huwa ssawwar f’Marija u minn Marija; huwa tassew il-“frott ta’ ġufHa” (ara Lq 1, 42). Marija lill-Iben ta’ Alla għamlitu veru bniedem, għamlitu l-Feddej, il-Messija, Adam il-ġdid; għax tassew, biex l-Iben ta’ Alla seta’ jsir il-Feddej u l-Messija u Adam il-ġdid, kellu bżonn li jkun veru bniedem, kellu bżonn li jagħmilha Tiegħu lin-natura tagħna, kellu bżonn li jkun “Huna l-kbir” (Rum 8, 29).

OMM SINGULARI:

M’hawnx mara li hija omm ta’ binha daqshekk hija Marija Omm Binha Gesù: għax kull mara oħra, biex tista’ ssir omm, ikollha bżonn tissieħeb ma’ raġel; waqt li Marija, biex setgħet issir Omm Gesù, Hija ma ssieħbet ma’ l-ebda bniedem: Hi nisslet bil-virtù, cioè bil-qawwa, bil-grazzja, bil-qdusija u bl-imħabba ta’ l-Ispirtu s-Santu; nisslito b’manjiera soprannaturali; preċizament għax BinHa huwa l-Iben ta’ Alla, huwa “Bin il-Għoli” (Lq 1, 32), huwa “il-Qaddis” (ara: Lq 1, 35). Għalhekk kien żguraHa l-anġlu hemm f’Nazaret, u qallHa: “L-Ispirtu s-Santu jiġi fuqek, u l-qawwa tal-Għoli tgħattik. Għalhekk dak li jitwieled minnek ikun qaddis, u jissejjah Bin Alla” (Lq 1, 35).

OMM TA’ L-GHAGEB:

Hekk issejħilHa l-Knisja lil Marija “**Mater Admirabilis**”. U bir-raġun; għax Marija, bħala Omm Ġesù Kristu, saret haġa waħda ma’ Alla l-Missier; giet mgħollija sal-livell Tiegħu stess; tqaddset bl-istess qdusija Tiegħu: il-Missier huwa l-Qaddis min-natura Tiegħu, għax hu Alla; u Hi l-Qaddisa permezz tal-grazzja, għax Omm Ibnu. Hekk għoġbu jagħmilHa Alla l-Imbierek; u kien jixraq dan. Naħseb li dan riedet tgħid Marija meta fil-Magnificat għanniet u qalet: “**Is-Setgħani għamel miegħi fwejjeġ kbar; qaddis hu l-isem tiegħu**” (Lq. 1, 49). Tassew: Alia lil Marija taHa kollox; mhux biss taHa fwejjeġ kbar, imma għamel Magħha fwejjeġ kbar; għamilHa cioè l-akbar, għamilHa l-eqdes, għamilHa l-isbaħ. Igħid wieħed għaref, ħabib ta’ San Bonaventura, li Alla jista’ joħloq dinja akbar u sema isbaħ milli ħoloq, imma ma jistax jagħmel Omm akbar u isbaħ minn Marija!

OMM ta’ Qalb Infinita:

Naħsbu ftit: kemm kienet tħobbu Marija lil Ġesù BinHa; u kemm kien iħobbHa Ġesù lil Ommu! Marija kienet tħobb lil Ġesù mhux biss għax kien BinHa, imma l-izjed għax kien l-Iben ta’ Alla; u Hi biss kienet kapaċi tagħraf xi mħabba kien jixraq lu dan BinHa, Alla, għax hi l-Immakulata! Hekk ukoll Ġesù kien iħobb lil Ommu mhux biss għax kienet Ommu, imma l-izjed għax kienet Omm l-Iben ta’ Alla; u Hu biss kien kapaċi jagħraf xi mħabba kien jixraq ilHa bħala Omm Alla, għax hu biss kien l-Iben Waħdieni ta’ Alla! Kellu jkollHa għalhekk Marija qalb infinitament kbira, biex setgħet tħobb lil Ġesù, l-Iben ta’ Alla: tħobbu bħalma jħobbu Alla l-Missier. Hekk ukoll, qalb Marija kellha tkun infinitament kbira,

biex din qalbHa setgħet tilqa’ fiha l-imħabba infinita ta’ BinHa, Alla: Huwa kien iħobbHa daqs kemm kien iħobb ‘l Alla l-Missier!

L-GHOLA KREATURA:

Marija, precizament għax hija Omm Alla, hija l-għola kreatura; Alla biss huwa akbar minnHa; kulħadd huwa iżgħar minnHa. Donnu hekk lemaħHa l-kittieb tal-Proverbji meta ħareġ b’din l-espressjoni: “**Ħafna kienu t-tfajliet li kisbu għana kbir, imma int lil kulħadd tgħaddi**” (Prov 31, 29). U hekk hu, għax id-dinjità ta’ Omm Alla tgħaddi lil dik ta’ l-angli, għax ħadd mill-angli ma jista’ jgħid lil Alla, bħalma tgħid Hi: “**Int lbni!**” Tgħaddi wkoll lil dik tas-sacerdot: għax dak li jagħmel is-sacerdot sacramentalment ma’ Ġesù Kristu, għamlitu Marija fizikament. Forsi mhux Marija li, dejjem bil-virtù ta’ l-Ispirtu s-Santu, għamlitu lil Ġesù Kristu, il-veru Sacerdot? Kieku ma kenitx Marija, Omm is-Sacerdot Etern, kieku lanqas għandna sacerdoti, cioè ministri ta’ Kristu, u amministraturi u dispensaturi tal-misteri divini!

Għandha raġun il-Knisja tfaħħarHa lill-Madonna u tgħidilHa:

“**Hienja l-Omm, li gewwa ċ-ċokon tal-guf safi tagħha nizel il-hallieq, li xejn ma jesgħu, u f’qiegh idu jzomm id-dinja.**”

Hienja dik li emmnet l-angli u, bil-qawwa ta’ l-Ispirtu, giebet fostna ‘l Alla bniedem, il-mixtieq tal-ġnus mill-qedem!”

(Innu mill-Uffiċċju tal-Qari, Kommun tal-Madonna).

It-Tagħlim ta’ San Ċirillu fuq il-Madonna

(jaqbad minn paġna 421)

s-Santu u bil-qawwa t’Alla.” (Lez. 12, k. 29). Hawn il-Madonna dehret qed tagħti lura d-dinjità tal-mara, qed turi l-ugwaljanza tagħha daqs dik tar-raġel u tgħolli d-dinjità tagħha ta’ omm. Ir-risposta li tat lil Alla tfakkar lin-nisa kollha, li anke huma, huma ‘partners’ mhux biss ma’ l-irġiel, imma ma’ Alla nnifsu.

Dan il-kbir Katekist tal-Knisja ta’

Gerusalem, bil-mod tiegħu sempliċi, spontanju, imma ħaj, jipprova jfiehem li l-figura ta’ Marija hija essenzjali biex wieħed jifhem il-misteru ta’ Kristu. Alla magħmul bniedem jidher fir-roaltà misterjuża divino-umana, u fl-isfera tiegħu ta’ Salvatur tal-bniedem, biss jekk jiġi muri flimkien ma’ Ommu, li minnHa ħa dak il-ġisem li għamlu l-EMMANWELI, Alla magħna.

Il-Patri Kapuċċin li beda l-Inkurunazzjoni tax-Xbihat tal-Madonna

Il-Patri Ġlormu minn Forlì, l-Italja

Patri Ġlormu minn Forlì

Fra Ġlormu f’xiifer il-qabar

Meta Fra Ġlormu wasal biex itemm l-istudji tiegħu, għa mgennen biex johroġ ixerred in-nar ta’ mhabba ta’ Alla u tal-Madonna li minn ġewwa kien qiegħed ikebbislu l-ispirtu tiegħu, beda jonqos mis-sahha, tilef il-kulur ta’ wiċċu u d-debolizza bdiel tagħmel bih. Il-patrijiet raw dan l-istat tiegħu u fittxew jipperswaduh biex inaqqas mill-penitenzi żejda u joqgħod għal dak biss li trid ir-regola. Imma l-mard kien daħal ‘l ġewwa, hekk li l-kura ma bdiel tiswa għal xejn u ż-żagħżuġh kellu jittiehed fl-infermerija taht ghajnejn it-tabib.

Waqt li kulhadd kien imhasseb u mnikket għalih, Fra Ġlormu kien kalm bla xejn bi ża’ mill-mewt, mimli bit-tama fl-ghajnuna tal-

(It-Tieni Parti)

Madonna. Ir-Reliġjużi, billi rawh sejjer lura bis-sigħat tħawdu ħafna u s-Superjur, billi kien jaf x’imħabba kbira kellhom lejh il-ġenituri tiegħu, għarrafhom bl-istat ta’ binhom l-għaziż. Din l-aħbar tefgħet f’niket kbir lill-familja tiegħu. Huh lppolitu malajr telaq lejn Imola. Wasal fil-kamra fejn kien qiegħed Fra Ġlormu, sewwa sew fil-hin li s-Superjur kien qed jagħmillu l-aħħar sacramenti u r-Reliġjużi l-oħra kienu qed iġhidu t-talb tal-agonizzanti. Iż-żagħżuġh Fra Ġlormu b’idejh imsallbin kien qiegħed iġhid it-talb mas-sacerdot bit-tbissima fuq fomm u ħsiebu biss f’Alla.

Il-Madonna tfejq

F’daqqa waħda, Fra Ġlormu dawwar wiċċu lejn il-Gwardjan u qallu: “Mur int ilqa’ l-Madonna għax jien ma nistax niċcaqlaq”. “Le”, qallu l-Gwardjan, “jien nibqa’ dejjem hdejk, ma nħallikx, għaziż ibni, sakemm tiġi l-Madonna biex tieħdok magħha l-ġenna”. “Hija għa waslet”, tenna Fra Ġlormu, giet biex tfejjaqni”. “Titqarraqx, għaziż ibni, imma l-Madonna tagħtik is-saħħa ta’ dejjem fis-Sema”, wiegħbu l-Gwardjan. Il-Gwardjan ħasbu qiegħed ihewden.

Hawn instemgħet il-qanpiena tal-porterija ddoqq darbtejn, sinjal li wasal xi reliġjuż frustier; kien tassew gie Ajk Kapuċċin, li kien mibgħut minn kunvent iehor. Mad-daqq tal-qanpiena, wiċċ Fra Ġlormu ħa l-kulur u b’idejh miftuħin dar lejn il-Gwardjan u b’hegga qallu: “Haffef, Patri, għax il-Verġni Marija giet, inzel ilqagħha nitolbok”. L-ajk li kien wasal f’dak il-hin, kien qiegħed idur il-kunventi tal-Provincja, biex jagħti l-aħbar tal-mewt ta’ Patri Felic Sassi ta’ Martinoro u waqt li talab il-barka tas-Superjur ta’ Imola, qallu li flimkien maċ-cirkulari tal-aħbar biex isiru s-suffraggi għall-mejjet Patri Felic, għeb ukoll ittra u kaxxa żghira mibghuta

mill-Gwardjan tagħhom. Dan kollu sar fil-bieb tal-kamra fejn kien qiegħed imut Fra Ġlormu, li sama kolloxx; għalhekk bi ħrara kbira qal: “Patri Gwardjan, ħalli nara u nbus ix-xbieha mqaddsa ta’ l-Omm maħbuba tiegħi, li kienet serqitli qalbi, għajn ta’ kull grazzja u saħħa.

F’dik l-ittra li ġieib miegħu l-Ajk, il-Gwardjan ta’ Bartinoro għarraf lil dak ta’ Imola li Patri Feliċ, ta’ fama qaddisa, qabel miet, filwaqt li ħalla l-ftit li kellu lill-kunvent, qallu biex ix-xbieha tal-Madonna li tant kienet għal qalbu u tant ħarsitu matul ħajtu, kienet ġiet mitluba lil minn żagħżuġ minn Forlì u li issa kien daħal Kapuċċin bl-isem ta’ Fra Ġlormu u jinsab fl-istudentat ta’ Imola, għalhekk talbu biex wara mewtu tiġi mibgħuta lilu, bit-tama li l-Verġni Mqaddsa jkollha qima kbira minnu u li jkun appostlu tad-devozzjoni lejha.

Il-Gwardjan u l-patrijiet baqgħu mistagħġbin bil-kumbinazzjoni tal-wasla tax-xbieha tal-Madonna f’dak il-mument kritiku għal Fra Ġlormu, li għandha minn miraklu. Haduha għalhekk bħala haġa speċjali tal-protezzjoni tal-Madonna maddevot tagħha Fra Ġlormu li kien qiegħed jitqabad mal-mewt. Hawn il-Gwardjan fetaħ il-kaxxa, ħareġ minnha x-xbieha li kienet f’biċċa ta’ l-għażel, biesha bil-qima kollha, imbagħad resaq lejn is-sodda tal-marid u qallu: “Ara ibni, il-Verġni Marija, faraġ ta’ l-immniktin, saħħa tal-morda, ġiet iżżurek. Patri Feliċ qabel ma miet ftakar fik, baġħtlek din ix-xbieha maħbuba tiegħu. Jekk jogħġob lill-Madonna li tagħtik is-saħħa tal-ġisem, tikseb dmir ġdid ta’ mħabba lejha u dmir li xxerred id-devozzjoni lejha aktar minn qabel. Il-miraklu sar. Fra Ġlormu beda ġej ‘il quddiem u ħa saħħtu mill-ġdid. Issa ħuh lppolitu seta’ jerga’ lura lejn Forlì u jwassal l-aħbar tal-fejqa ta’ Fra Ġlormu lill-ġenituri tiegħu.

Appostlu tal-Madonna

Fra Ġlormu, meta fieq mill-marda li klenet wasslitu f’xifer il-qabar, kompli l-istudju tiegħu. Għadda ż-żmien u wasal il-jum tant mixtieq minnu, il-jum li fih kellu jiġi ordnat saċerdot għal dejjem, il-jum li fih iċċelebra l-ewwel quddiesa fost il-feri

tal-familjari tiegħu u ta’ ħutu Kapuċċini.

Devot kbir tal-Madonna sa minn ċkunitu, żelatur tad-devozzjoni lejha fost sħabu l-istudenti u n-nies ta’ madwar il-kunven: tagħhom, meta laħaq patri sar il-veru appostlu tad-devozzjoni lejn Sidtna Marija u difensur qawwi tal-virtujiet u l-privileġġi tagħha.

F’dik il-ħabta li laħaq patri ż-żagħżuġ Fra Ġlormu, kienu bdew deħlin ġmielhom l-ideat protestanti, mhux biss fil-Germanja imma fl-Italja wkoll. Sewwa sew ftit wara li għamel l-Ewwel Quddiesa mar fid-dar tal-ġenituri tiegħu u nzerta li fost il-mistednin li kien hemm għall-pranzu, kien hemm ukoll ċertu Konti Fabio. Dan il-konti, li ma tantx kien sod fil-fidi kattolika, ħareġ b’ċertu kliem li ma kien sabiħ xejn. Qal lill-markiża: “Dan l-aħħar qrajt apologija u fiha sibt li għandna naduraw ‘l Alla biss u barra minnu m’hemm ħadd li tistħoqq l-adorazzjoni, u għalhekk tiġi weħidha li tant xbihat tal-qaddisin u tal-Madonna huma bla ħtieġ, anzi għandna nneħħuhom, biex ma nagħtuhomx qima li ma tistħoqqilhomx.”

Dak il-ħin deher f’daqqa l-kamrier igħajjat: ‘Kapuċċin!’ Kulħadd ħares lejn il-bieb, u hekku jidhol Patri Ġlormu. Kulħadd qam biex jilqgħu u Patri Ġlormu ħa b’idejn il-ġenituri tiegħu, ħutu, il-ħbieb u qalilhom biex joqogħdu f’posthom, waqt li joqogħod f’dejn ommu li tant kien iħobb. Ommu mill-ewwel qaltu: ‘Iss’ issa kien qiegħed jingħad ċertu kliem tal-biża’ li tefgħana f’taħwid kbir’, u qaltu x’kien qal il-konti Fabio. Għal dan il-kliem, Patri Ġlormu ħareġ ix-xbieha tal-Madonna li ġiet mogħtija lilu waqt li kien qiegħed imut u li kienet tagħtu l-fejqa, urieha b’feri kbir lil kulħadd, u waqt li zammha f’idu qalilhom: “Jiena iben indenn tal-Madonna, iżda nħoss qalbi mħegġa biex inħobbha. Imma kif inħobbha bla ma nikkontempla x-xbieha tagħha? U jekk l-oġġetti li jolqtu s-sensi tagħna jibqgħu sejr in fir-ruħ, għaliex ma għandniex ngħinu ruħna bix-xbihat li jagħmlu fina impressjoni qaddisa? Inkunu qegħdin inqimu ċ-ċoqqa jew l-injam? Le, għaliex għad-dehra tax-Xbieha Mqaddsa, nerfġu l-moħħ tagħna lejn is-Sema, u nagħrfu b’rispett l-eroj glorjużi fihom rappreżentati. Meta nirrikorru lejhom

aħna nkunu nagħtu għieh ukoll lil Alla, għaliex aħna nitolbuhom biex bl-interċessjoni tagħhom jidhlu quddiem Alla għalina bnedmin indeni.”

Jigri ma’ l-Italja, fl-Isvizzera u fl-Awstrija

Din kienet silta mill-ewwel priedka li Patri Ġormu għamel bejn il-ħitan tal-palazz tal-familja, imma bħala Appostlu tad-devozzjoni lejn il-Madonna nsibuh jiggerra mhux biss fl-Italja imma fl-Isvizzera u fl-Awstrija wkoll. Bħala missjunarju nsibuh jippriedka, f’idu l-leminja jzomm il-kurċifiss u f’idu x-xellugija x-xbieha tal-Madonna. Impossibbli li f’artiklu nsemmu kull ma għamel dan it-twajjeb kapuċċin bħala rikonoxzenza lejn il-Verġni Marija tal-fejqan li kienet tatu meta kien agonizzant. Insemmu biss id-drawwa sabiħa tal-inkurunazzjoni tax-xbiehat tal-Madonna. Bħala konklużjoni ta’ kors ta’ Eżerċizzi Spiritwali daħħal l-użanza li jinkuruna x-xbieha tal-Madonna jew statwa devota tagħha. Hekk insibuh jagħmel f’Parma u f’Comacchio, belt antika bejn Ravenna u Ferrara, imsemmija għas-

Santwarju tal-Madonna ta’ l-Awla Regia. Din l-użanza devota, Patri Ġormu rnexxielu jxerridha ma’ l-Italja kollha tant li saret popolari ħafna fi żmien.

Patri Ġormu miet fil-festa ta’ San Ġużep, 19 ta’ Marzu, 1620, imma d-drawwa devota ta’ l-Inkurunazzjoni solenni tax-xbiehat tal-Madonna ma mititx miegħu, imma xterdet mad-dinja kollha. Biżżejjed ngħidu li f’Għawdex biss għandna disa’ xbiehat jew statwi tal-Madonna Inkurunati. Dawn huma: il-Madonna Ta’ Pinu (20 ta’ Ġunju, 1935); il-Madonna tal-Grazzja tal-Kapuċċini (27 ta’ Jannar, 1952); il-Kunċizzjoni tal-Qala (1 ta’ Awissu, 1954); il-Madonna ta’ Pompej tar-Rabat (16 ta’ Ottubru, 1966); il-Bambina tax-Xagħra (2 ta’ Settembru, 1973); l-Assunta tal-Katidral tar-Rabat (15 ta’ Awissu, 1975); il-Madonna tal-Viżitazzjoni ta’ l-Għarb (25 ta’ Lulju 1979); l-Assunta taż-Żebbuġ (24 ta’ Awissu 1980) u l-Madonna tas-Sokkors ta’ Kerċem (9 ta’ Lulju 1985).

MONS. FRANĠISK BORG.

IL-MATERNITÀ TAL-MADONNA

Hekk kif Ġesù hu Missierna, Marija Ommna; meta tatna lil Ġesù, tatna l-vera ħajja.

(S. Alf. M. de Liguori).

Biex tifhem lil Marija, Omm il-Mulej, ma taħsibx inti li jeħtiegħek tgħix l-ispiritwalità tiegħek bis-serjetà?

(Roger Schutz).

Min iħoss li għandu bħala Ommu lil Marija, ma jistax ikun li jaqa’ fid-disperazzjoni.

(Fulton Sheen).

Marija ma titlaqx lil uliedha, anke meta volontarjament jagħmlu l-ħażen.

(Fulton Sheen).

Il-hena ta’ Marija hi li jkollha wlied li jixbhaha fil-ħsieb, kliem u għemil.

(Piju XII).

Kullimkien fl-univers, matul kull żmien, il-ġisem ta’ Marija jgħib sinjal profund tal-maternità.

(G. Galot).

The Teaching of Pope John Paul II

Mary, the Mother of God

Most Rev. Kevin McNamara,
Bishop of Kerry, Ireland

In the mind and heart of Pope John Paul II Mary, the Mother of God, holds a unique place. She is never far from his thoughts. Her name recurs constantly in his teaching. His personality, his prayer, his spiritual experience, his whole life and work are deeply marked by her influence.

Pope John Paul II sees Mary as inseparably linked to Christ and as intimately associated with the life and mission of the Church. This has been clear from the very beginning of his Pontificate, when he placed his entire future ministry under Mary’s maternal care.

In the short time since he has become Pope, John Paul II has given to the Church a rich and copious doctrine on Our Lady. The aim of this booklet is to present a concise account of this teaching. I have brought together the many Marian topics treated by the Pope in the order suggested by the history of salvation. Arranged thus, the unity and coherence of the Pope’s Marian doctrine appears clearly. To a great extent this dispenses with the need for commentary. Here and there, however, where it seemed useful to do so, I have added some remarks in explanation or evaluation of the Pope’s teaching.

Marian doctrine before Vatican II

It may help, to begin with, to refer briefly to the position of Marian doctrine and devotion in the years immediately preceding the Second Vatican Council.

In this period the role of Mary was keenly studied, and devotion to her was fervently practised throughout the Church. However, the person of Mary was not always placed in her full and proper context. There was a tendency to extol her privileges without relating them sufficiently to her overall place in God’s plan of redemption. While the intention was to honour Mary as much as possible, the effect at times was to make her appear remote from real life. Her glories were highlighted to such an extent that her personal pilgrimage of faith tended to fade into the background: because of the brilliant light surrounding Mary as Queen, the humble Virgin of Nazareth was sometimes in danger of being lost to view.

Occasionally, too, the complete and absolute dependence of Mary on Christ seemed in danger of being obscured — not indeed by any deliberate intention, but by failure to emphasize what nobody thought of questioning, or by the use of Marian titles that were open to misunderstanding, or even by the sheer volume of Marian writings in relation to other areas of theological and devotional literature.

To a considerable extent the fault lay in certain weaknesses in theology at that time. Scripture, described by Vatican II as ‘the soul of sacred theology’, did not occupy its rightful place and, because of this and other factors, the history of salvation, the unfolding story of God’s redeeming love, was not placed in sufficiently clear relief. It is not surprising, in the light of this, that the prevailing theological picture of Mary left something to be desired.

New emphasis in teaching of

John Paul II

The Marian doctrine of Pope John Paul II is open to no such criticism. The Pope gives a great deal of attention to Mary’s place in the general development of God’s plan of salvation. Mary never appears in isolation.

We are constantly shown the close ties that unite her to Christ, to the people of Israel, to all the redeemed, to the three Persons of the Blessed Trinity. At all times her utter dependence on God and on Christ’s redeeming work is evident. Mary’s wonderful privileges, the ‘great things’ done to her by God, are certainly stressed, and lovingly contemplated, but they are always linked by the Pope to Mary’s God-given role in the history of salvation.

Mary’s extraordinary graces are, in the eyes of Pope John Paul II, God’s way of preparing her for the sublime vocation to which she was called. At the same time they are the result of her unique and unparalleled sharing in the mystery of Redemption, and of her full, unflinching assent throughout her life to the part she was called to play in it.

As might be expected, given the attention the Pope devotes to the history of salvation, his teaching on Mary is profoundly biblical in inspiration. Again and again he returns to the principal scriptural passages which speak of her. It is clear that over the years he has made them the subject of profound and constant meditation. As a result there is a freshness and vitality about the figure of Mary as it emerges from his writings. We see in her a real, living person, with human emotions and feelings, above all with the loving, tender heart of a woman and mother. Like us, she lives by faith, proceeding step by step along her pilgrim way, at times in the midst of darkness. She also comes across to us as someone who fully shares day-to-day human concerns, while at the same time dedicating her whole being without reserve to God’s transcendent purposes. For all her sublime vocation and extraordinary privileges, she remains within reach; indeed she is very near to each one of us, someone whose help we can rely on and whose virtues we can always look to as a model for our lives.

We shall now look at this picture of Mary in greater detail.

From: “Our Lady’s Digest”, Spring 1985.

(to be continued in the next issue)

MILL- HAJJA TAS- SANTWARJU

Miġbura minn **DUN KARM BORG**

NOVEMBRU (*ikompli*)

14. Gie organizzat pellegrinaġġ mill-MNPN ta’ Kerċem għas-Santwarju. Patri S. Bennetti OSA qaddes għal dawk li hadu sehem fil-pellegrinaġġ.

27. Sar pellegrinaġġ mill-PTA ta’ l-Iskola St. Francis tas-Sorijiet Frangiskani tar-Rabat. Qaddes għalihom fis-Santwarju Dun Gwann Bosco Cremona Wara sar ‘Coffee Morning’ fir-Restaurant ta’ hdejn is-Santwarju.

Illum fid-Djoċesi ta’ Għawdex gie ċelebrat Jum ir-Radd il-Hajr. L-Eċċ. Tiegħu Mons. Isqof Nikol Ġ. Cauchi mexxa Konċelebrazzjoni fis-Santwarju ta’ Pinu u fl-omelija tiegħu fisser l-importanza tad-dmir li għandu l-bniedem li jrodd hajr lil Alla għal tant ġid li huwa jagħtih tul il-ħajja tiegħu kollha.

DIĊEMBRU:

6. L-Ewwel Sibtax-xahar. Il-Fergħa Ewkaristika organizzat il-laqgħa taġġha fis-Santwarju. Saret quddiesa bl-omelija mill-Kan. Dun Karm Cini u wara siegħa adorazzjoni li

ntemmet b’Celebrazzjoni Ewkaristika bil-Barka Sagramentali.

8. Is-Sorijiet Salesjani ta’ Għawdex, flimkien matfal ta’ l-Iskola Laura Vicuna ngabru flimkien f’laqgħa ta’ talb fis-Santwarju ta’ Pinu. Qaddes għalihom Dun Karm Curmi li wasslihomm ukoll messagġ fl-okkażjoni tal-Festa ta’ l-Immakulata.

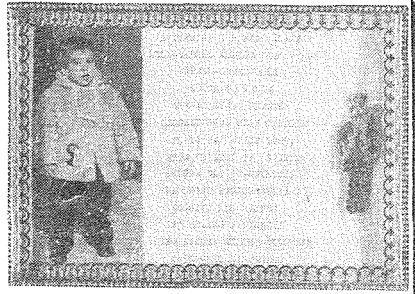
25. Fil-Lejl Qaddis tal-

Milied saret Konċelebrazzjoni bl-omelija li tmexxiet minn Mons. Beneditt Camilleri, Rettur tas-Santwarju.

27. Sar Pellegrinaġġ Marjan għall-Paċi f’pajjiżna. Il-pellegrinaġġ kien organizzat mill-parroċċa tal-Qala. L-Arċipriet il-Kan. Anton Sultana mexxa quddiesa fis-Santwarju u għamel kelmtejn taċ-cirkustanza.

Grazzi
Madonna
Għax
Smajtni

Intensive Care Unit,
Luton & Dunstable Hospital,
Luton.
14th October, 1986.

Fifteen years ago, my friend prayed in Ta' Pinu that I should be blessed with a daughter and the following year my precious daughter Tracey was born to us.

Tracey contacted meningitis on the 28th September and has been critically ill in the Intensive Care Unit.

She is now improving well day by day and I would be so grateful if you could say a prayer of thanks and pray for her continued speedy recovery and safe delivery back into the loving care of her family and friends.

Please thank the Lord for all the miracles he has given us over the last few weeks.

Thank you so much for your prayers.

Nicholls.

GHAWDEX:

Loreta Agius; Maria Azzopardi; Maria Muscat; Margaret Axiak; Carmen Cassar; Concetta Vella; Gużepa Xerri; Ġina Borg; Geżwalda Sacco; Joe Sacco.

Stelia Aquilina; Tereża Vella; Saverja Vella; M'Anna Sciberras; Sonya Falzon; Nancy Galea; Jane Vella; Martin u Joyce Galea; Saveria Meilaq; Gużepa Gauci; Elisabeth Azzopardi; Antoinette Grima; Mariğwann Haber; Lily Pisani; Maria Gauci; Joseph Mizzi; Joseph Galea; Francis Muscat; Pawlu Muscat; Francis Pavia; Franğisk Sultana; Paul Grech; Grezzja

Theuma; Pawlu Grech; Helen Spiteri; Carmen Xerri; Bertu Axiak; John Calleja; Sylvia Said; Frans Muscat; Carmen Xuereb; Antoinette Portelli; Żarena Grima; Carmen Cauchi; Lorenza Bajada; Gużepa Stellini; Toni Sultana; Marjanna Sultana; Victor Sultana; Veronica Mintoff; Maria Antonia Sultana; Joe Mizzi; Antonia Zerafa; Kelina Sultana; Doris Cassar; Martha Mizzi; Elizabeth Mizzi; Frances Calleja; Orsola Vella; Angela Gatt; Rita Pace; Maria Mercieca; Ċetta Xiberras; Gregory Grech; Alfred Buttigieg; Gorğa Caruana; Rita Sammut; Mattew Azzopardi; Luciana Spiteri;

Teddy Spiteri; Carmel Portelli; Maria Portelli; Raymond Cauchi; Rosa Cefai; Rita Sultana; Maria Spiteri; Salvina Camenzuli; Ġanna Rapa; Ġużeppa Saliba; Rita Grima; Carmen Dimech; Chris Farrugia; Karmena Azzopardi; Jason George Debrincat; Helen Saliba; Ġużeppa Sammut; Rosaria Bonello; Jane Camilleri; Karistu Saliba; John Mercieca; Andrew Refalo; Ġakkinu Cauchi; Grazzja Formosa.

Ċettina Buhagiar; Ċikka Attard; Francesca Said; Katarina Dimech; Marija Xiberras; Angelika Buttigieg; Marija Camilleri; Doris Grech; Frangisk Portelli; John Camilleri; Ġorġ Xuereb; Forta Calleja; Lina Buttigieg; Loraine Xuereb; Żarena Portelli; Victoria Xiberras; Charles Xiberras; Marlene Galea; Joyce Portelli; Mike Grima; Pawlu Xerri; Vitoria Grima; Rita Azzopardi; Vitoria Mercieca; Tarcisio Mercieca; Angela Zammit; Anġlu Camilleri; Margaret Galea; Dolora Cauchi; Marija Mercieca; Grace Vella; Rita Spiteri; Carmel Attard; Peter Paul Camilleri; Lucy Theuma; Maria Vella; Ġorġ Said; Francis Camenzuli; Maria Zammit; Rina Zammit; Andrew Buhagiar; Mike Meilak; Martin Camilleri; Joseph Cauchi; Paul Buttigieg; Tereza Buttigieg; Mary Portelli; Mary Rose Vella; Anthony Mizzi; M’Anne Zammit; Joseph Cardona; Ġużepp Casha; Liza Xerri; Alice Cassar; Toni Portelli; Victoria Grech; Maria Attard; Ġovanna Hili; Mary Gusman; Stella Farrugia; John Saliba; Karmena Zammit; Doreen Camilleri; Toni Muscat.

John Cordina; A. Grima; Tony Sultana; Carmela Buttigieg; Ġamri Saliba; Anġolina Camilleri; Rita Refalo; Mary Buhagiar; Ġużepp Muscat; Josephine Zammit; Natalie Cefai; M’Assunta Debono; Ġorġa Galea; Mikelina Portelli; Antoinette Zammit; Antonia Saliba; Carmen Gauci; Adelina Vella; Anton Vella; Pawla Cauchi; Antonia Vella; Rita Dimech; Jason Zammit; Rose & Victor Muscat; Gius. Mifsud; Miriam Cassar; Peter Buttigieg; Eshterr Galea; Silvia Attard; Joseph Enriquez; M’Anġ Debrincat; Joseph Grech; Carmel Grech; Ġużepp Zerafa; Anton Agius; Ġużepp Mizzi; Margerita Camilleri.

MALTA

Antonia Grech; Pawla Grech; Iris Debono; Patrick Zrinzo; Tona Sceche; Karmena Seychel; Joseph Pace; Marlene Cassar; Nicholas Vella; Mary Caruana; Helen Farrugia; Helen Grech; Joyce Cortis; Stella Barbara; Lela Bezzina; Carmen Fenech; Manwela Scicluna; Carmen Camilleri; Carmen Scicluna; Angela Hili; Ġanni Cassar; Anthony Piscopo; Ġużeppa Galea; Carmen Saliba; Doris Debono; Karmenu Cauchi; Doris Dimech; Sunta Grech; Tania Grech; Ġużeppi Zerafa; K. Bonello; Jessie Bajada.

U.S.A.

Vicky Vella; A. Abdilla; Josephine Holdan; Angela Cassuta; Fortun Fava; Tessie Spiteri; Maria Attard; Salvina Borg; Rosaria Tabone; Jane Haber; Ġorġa Formosa; Maria u Frankie Rapa; Ines Grima; Ġorġ Camilleri; Rita Camilleri; Mr. & Mrs. B. Borg; Maria Buttigieg; Mary Rose Muscat; Mikiel Gauci; Francis Pace; Philip Borg; Toni Camilleri; Mary Vella.

AWSTRALJA:

Mr. & Mrs. Joe Cassar; Marie Cauchi; Antonia Zerafa; Mary Psaila; Doris Borg; Irene Tonna; Margaret Portelli; Ġuża Azzopardi; Maria Sultana; Micheline Mifsud; Mary Mifsud; Carmen Mifsud; Mr. & Mrs. William Grech; Maria Farrugia; Michelina Sultana; Sunta Hili; Francis Saliba; Frances Vella; Joe Sant; John Tabone; Rose Said; Josephine Stone; Rose Spiteri; Mr. & Mrs. A. Portelli; Mr. Adrian Agius; Guido & Carol Pirota; Joseph Hili; Sarah Jane; Anthony Theuma; Jane Grech; M’Rose Camilleri; Rita Refalo; Rita Deguara; Teddie Grech; Lonza Rotin; Josephine Rapa; Vincenza Rapa; Rita Said.

CANADA

Lilian Spiteri; Mr. & Mrs. Mike Portelli; Mr. & Mrs. Colombo; Mr. & Mrs. J. Muscat; Toni Borg.

INGILTERRA

Emma Cremona; M. Cini.

QASSISIN LI QADDSU FIS-SANTWARJU

Arċip. Anton Saliba; Rev. Paolo Cardona; Mons. Rosario G. Borg; Fr. Carmelo Cumbo; Mons. Salv Fenech; Mons. Joseph Schembri; Can. Carmelo Cini; Dun Frangisk Sultana; Dun Manwel Magro; Arċ. Eucaristico Sultana; Fr. A. Attard Cumbo; P. Bernard Gafa; Fr. Joseph Mifsud; Dun Lawrenz Sciberras; Can. On. Joseph A. Borg Majoor; Saċ. Gius. Borg; Mons.

C. Bianco; D. Mikiel Galea; Fr. John Randon; Fr. Carmelo Bezzina; Fr. Arthur G. Vella SJ; Maurice Naudi SJ; Dun Salv Grima; Fr. Richard Stanley Grech; Fr. Martinjan Cutajar OSA; P. Timotju Azzopardi OC; Rev. Philip Gatt; Mons. Arċip. Salv Borg; Mons. Luigi Deguara; Rev. Dione Cutajar; Dun Ġużepp Borg Attard; Fr. Emmanuel Agius; Can. Victor Cilia.

Can. Anton Refalo, Fr. Gabriel S. Micallef OFM; Can. Salv Camilleri; Dun Salv Tabone; Saç. Joseph Farrugia; Saç. Joseph Mercieca; Can. Emmanuel Tabone; Dun Effie Masini; Can. Anton Meilak; Fr. Remigio Galea; P. Frans Borg OP; Fr. Albert Curmi; Mons. Gużeppe Azzopardi; Saç. Salv Camilleri; Can. P. Meilak; Saç. Salv Sultana; Can. John Bartolo; Saç. C. Xerri; Can. Gużeppe Farrugia Vella; Saç. Salvator Azzopardi; Dun Ġorġ Vella; P. Bonaventura Camilleri; Dun Mikiel Mintoff; Dun Gużeppe Zammit; Can. M’Angelo Xerri; Mons. Espedito Tabone; Fr. Peter Sammut; Can. Gużeppe Farrugia Dimech; Mons. Gużeppe Buttigieg; Kapp. Mikiel Borg; Fr. Edwin Agius MSSP; Fr. Ġorġ Grima; Saç. Joseph Sacco; Mons. Eduardo Bondi Dalli; Mons. Gregorio Vella; Arçip. L. Vella; Kappillan Francesco Debrincat; Dun Frankie Sultana; Dun Anton Dimech; Dun Salv Curmi; Mons. M’Ang’ Apap; Fr. Em. Galea; Fr. Cristiano Cini OSA; Mons. Lorenzo Xerri; Dun Duminku Camilleri; Fr. Jimmy Xerri; P. Joe Bonello OFM; Can. C. Bajada.

Saç. Carmelo Cassar; Mons. Eduardo Bondi Dalli; Dun P. Pawl Said; Saç. Gużeppe Piscopo; Dun Karm Hili; Saç. Giov. P. Briffa Brincati; Mons. Gużeppe Grech; Kappillan Dun Franġisk Debrincat; Can. Joseph Grech; Kan. S. Cauchi; Mons. Adolph Agius; Saç. Victor Soler; Fr. Raphael Gauci; Arçip. Anton Sultana; Mons. Joseph Curmi; Dun Ġorġ Frendo; Fr. Joseph Mercieca; Fr. John Cremona; Fr. Carmel Curmi; Fr. Carmel Borg; Arçip. Joseph Zerafa; Fr. Dijonisju Mintoff OFM; Arçipriet Nikola Vella; P. Saturjan Benetti OSA; Arçip. Anton Saliba; Dun Pawl Cardona; Can. Mikangelo Xerri; Mons. Rużar Borg; Fr. A. Attard Cumbo; Mons. Salv Fenech; Mons. Joseph Schembri; Can. Carmelo Cini; Dun Franġisk Sultana; Arç. Euc. Sultana; P. Bernard Gafa; Fr. Joseph Mifsud; Dun Lawrenz Sciberras; Can. On. Joseph A. Borg; Saç. Gius. Borg; Mons. G. Curmi; Mons. C. Bianco; Fr. John Randon; D. Mikiel Galea; Fr. Carmelo Bezzina; Fr. Arthur G. Vella SJ; Fr. Maurice Naudi SJ; Dun Mikiel Attard; Dun Salv Grima; Fr. Richard Stanley Grech; Fr. Martinjan Cutajar OSA; P. Timotju Azzopardi; Rev. Philip Gatt; Mons. Arçip. Salv Borg; Mons. Luigi Deguara.

Dun Gużeppe Borg Attard; Fr. Joseph M. Farrugia; Saç. S. Camilleri; P. Silvestru Magro; Dun Manwel Cordina; Can. Anton Refalo; Fr. Gabriel S. Micallef OFM; Kan. Salv Camilleri; Rev. Salv Tabone; Can. Emmanuel Tabone; D. Effie Masini; Dun Karm Buttigieg; Dun Karm Borg; Can. Anton Meilak; Fr. Remigio Galea OFM Cap.; P. Frans Borg OP; Fr. Alber Curmi; Mons. Giuseppe Azzopardi; Can. P. Meilak; Saç. C. Xerri; Can. Gius. Farrugia Vella; Mons.

Espedito Tabone; Arç. Eucaristico Sultana; Fr. Peter Sammut; Can. Gius. Farrugia Dimech; Mons. Gużeppe Buttigieg; P. Edwin Agius; Pe. Ġorġ Grima; Can. Joseph Sacco; Arçip. Luigi Vella; Dun Anton Dimech; Mons. M.A. Apap; Fr. Em. Galea; Mons. Lorenzo Xerri; Fr. Jimmy Xerri; Dun Dumimku Camilleri; Dun Renato Borg; Fr. Anthony Caruana SDB; Dun Karm Refalo; Dun Mario Grech; P. Charles Agius; Fr. Paul Chetcuti; Dun Anton Borg; Kapp. F. Debrincat; Dun Gużeppe Zammit; Can. Jos. Zahra; P. Salv Magro; P. Paul Pace SJ; P. Federik Gibson OSA; P. Alan Xerri OSA; Rev. Coronato Grima; Rev. Victor Bonello; Saç. Nazzareno Tonna; Can. Joseph Bonello; Fr. Publius Mair; Fr. Adrian Jos. Cachia OFM; Don Giuseppe Gioia; Kan. Vincent Balzan; Fr. Joseph Giuliano OFM Cap.; Kapp. Richard Borg; Fr. Benvenut Vella OFM Cap.; Fr. Carmel Curmi; Fr. Victor Bonello; Arç. C. Mercieca; Dun Philip Said; Fr. Frankie Debono.

Fr. D. Cutajar; Fr. Anton Zammit; Patri Alfred Xerri; Fr. Joe Caruana OFM; Fr. J. Portelli; P. Adeodato Schembri OSA; P. Salvinu Briffa SJ; P. Mario Abela; P. Ġwann Frendo OP; Fr. Jos. Sultana; Fr. Edwin Agius MSSP; Fr. Frans Ferriggi MSSP; Dun Gużeppe Bajada; Fr. Victor Jaccarini SJ; Fr. Ġorġ Dalli; Fr. Bernard Devlin; Fr. Carmel Zammit; Fr. John Cremona; Can. Benjamin Attard; Mons. Anton Grech Vella; Fr. Charles Cardona OFM Cap.; Rev. Mario Sammut; Dun Ġorġ Vella; Fr. Frans Calleja OSA; Fr. C. Attard SDB; Fr. Tony Buhagiar OSA; Saç. S. Vella; Saç. C. Gauci; Fr. Onorat Spiteri; Arç. C. Scicluna; Dun Gużeppe Xuereb; D.G. Dimech; F. Alex Pace OC; Fr. Thomas Calleja OFM Conv; P. Ġorġ Zammit; Fr. A. Caruana Colombo; Fr. Charlie Cordina; Can. Anton Gauci; D. Eddie Zammit; Can. A. Galea; Fr. F. Azzopardi; Arçip. S. Muscat; Dun A. Xuereb; Saç. C. Portelli; P. Joseph Bugeja; P. Christopher Gales; Fr. Mario Baron OP; Fr. Albert Micallef OFM.

Dun Feliç Tabone; Fr. Robert Agius; Rev. P. Camilleri; Fr. Paul Pace; P.G. Beneditt Xuereb; Dun Karm Camilleri; Fr. John Farrugia; Fr. Effie Mallia; Saç. M. Degiovanni; Mons. Ġorġ Tabone; Fr. Bernard Mangion; Fr. Ġorġ Farrugia; Can. Joseph Tabone; Dun Girgor Grech; Fr. P. Spiteri; Fr. Paul Deguara SJ; Fr. Joe Alessandro; Fr. Cornelio Bonello; Fr. Thomas Moore; Fr. John Muscat; Fr. Joe Cilia; Fr. Samuel Chetcuti; D. Charles J. Scicluna; Mons. Girgor Vella; Fr. A. Vella.

Dun Karm Bezzina; Kapp. Richard Borg; Fr. Adriano Cachia; Saç. Emmanuele Bonavia; Dun Salv Grima; Fr. Alexander Vella O.Carm.; Fr. John Muscat; Can. C. Bajada; P. Saturnjan Benetti OSA; Can. Joseph Grech; Rev. Vincent

Fenech; P. Philip Cutajar; Saċ. Jos. Gauci; Fr. Noel Grima; Mons. Guido Calleja; Fr. Carmel Polidano; Mons. Ant. Grech Vella; Fr. Renato Sammut; Fr. Albert Curmi; Fr. Joseph Borg; P. Diego Theuma; Fr. Reno Saliba OSA; Fr. Lorry Galea; Saċ. Paolo Cardona; Kapp. Joseph Cilia; Fr. Bernard Mangion OFM Cap.; Fr. Theodosio Meli; Mgr. Giovanni Galea; Dun Karm Hili; Fr. F. Ellul; Fr. Paul Cremona; Mgr. Joseph Curmi; Dun Ġorġ Frendo; Dun Ġużep Mifsud Bonnici; Fr. Noel Vassallo; Fr. Victor Deguara; Dun gnazio Borg; Saċ. Mikiel Degioanni; Saċ. Mario Grech; Kapp. Mikiel Borg; P. Silvestru Magro; Mons. Rużar Borg.

Arċ. Eucaristico Sultana; Kapp. D. Salv Debrincat; Fr. Raymond Pace SJ; Fr. Konrad Grech SJ; Fr. Carmel Busuttil; Fr. Ant. Caruana; Mons. Lawrence Gatt; Fr. Paul Galea OP.; Fr. Frans Debrincat; Dun Charles Scicluna; Rev. Kapp. Alfred Camilleri; Saċ. Joseph Farrugia; P. Joe Buttigieg OFM Cap.; P. Salvino Galea; Can. Carmelo Cini; Can. John Bartolo; Saċ. George Borg; P. Serafin Borg OSA; Dun Raymond Vella; Fr. B. Sant; Fr. Mario Xerri; Fr. Edwin Agius; Fr.

Augustine Grech; Fr. Dom Bonello; Mons. Salvatore Fenech; Fr. Salvino Vella; Dun Mikiel Attard; Fr. A. Busuttil; Fr. M. Zammit; Fr. Manwel Caruana; Dun Frans Abdilla; Fr. Ġorġ Farrugia; Saċ. Joseph Mercieca; Saċ. Fort. Axiaq; Dun Mikiel Galea; Fr. Joseph Camilleri; Rev. Raphael Gauci; Saċ. Victor Soler; Mons. Adolf Agius; Kan. S. Cauchi; Kan. M’Angelo Xerri; Can. Joseph Bonello; Fr. Samuel Abela; Fr. Carmel Degiofio; Fr. Norman Korzay; Fr. Alan Scerri OSA; Dun Angelo Buttigieg.

Arċ. D. Salv Muscat; Mons. M’Anġ Apat; Dun Ġorġ Vella; Fr. Carmel Curmi; Kapp. D. F. Debrincat; Can. P. Meilak; Can. S. Pace; Dun Karm Hili; Fr. Damian Cachia OC.; Dun Frangisk Saliba; Dun Salv Sultana; Can. Anton Refalo; Fr. Mario Vassallo; Fr. John Nolan; Dun Karm Attard; Fr. Saviour Azzopardi; Fr. Richard Stanley Grech; Arċ. Mgr. Anton Saliba; Dun Ġużep Borg Attard; Arċ. Euc. Sultana; Dun Mario Cassar; Fr. Spiro Galea OFM. Cap.; Mons. Arċ. Salv Borg; Mons. Lawrenz Xerri; Mons. Gregorio Vella.

ŻWĠĠIJET LI SARU FIS-SANTWARJU

Angelo Attard minn Kerċem u Janice Diane Parsons minn Wales; Pawlu Sultana mix-Xagħra u Gemma Azzopardi mix-Xagħra; Moses Briffa minn Hal Qormi u Natalina Grech minn Victoria; Joseph Zammit mill-Għarb u Anna Calleja mix-Xagħra; Vincent Saliba mix-Xewkija u Lucy Debrincat minn Kerċem; Francis Portelli mix-Xewkija u Doreen Vella minn Kerċem; Victor Cremona mix-Xagħra u Josephine Azzopardi mix-Xewkija; Emmanuel Pisani mir-Rabat (Malta) u Margaret Muscat minn Sannat; Mario Portelli mix-

Xewkija u Carmen Hili mix-Xewkija; Michael Xerri mill-Qala u Mary Farrugia mix-Xagħra; Ġorġ Vella minn Victoria (San Ġorġ) u Salvina Grima minn San Lawrenz; John Fenech mix-Xewkija u Mary Spiteri mix-Xewkija.

Frankie Vella u Mary Muscat mix-Xewkija; Carmel Borg minn Sannat u Lucia Gauci minn Kerċem; John Mary Bugeja minn Kerċem u Beryl Eales minn Bromley (England); Joseph Fenech mix-Xewkija u Giorgina Vella minn Victoria.

PREŻENTAZZJONIJIET TA’ TRABI LILL-MADONNA

Alexandar Fava — San Ġwann; Christiana Azzopardi — Nadur; Christian Bajada — Għajnsielem; Amanda Borg — Mellicha; Antoine Saliba Żebbuġ (Malta); Darinha Maria Grech — Nadur; Geltrude Cassar — Qormi (Malta); Nicholas Formosa — Kerċem; Loretta Valletta — Tarxien; Maureen Borg — Xagħra;

Georgette Rita Theuma — Canada; Sharon Polidano — Żurriq (Malta); Christina Marie Micallef — Msida (Malta); Rudolph Zammit — Qormi (Malta); Marie Farrugia — Sannat; Sabrina Farrugia — Sannat; Janice Rapa — Għajnsielem; Stephanie Mallia — B’kara (Malta).

A.M.D.G.

Servizz Soċjali bit-Telefon mill- Prayer Group "Madonna ta' Pinu"

mis-6.30 p.m. sat-8.30 p.m.

Ċempel fuq dawn in-numri

IT-TNEJN	IT-TLIETA	L-ERBGHA	IL-HAMIS	IL-ĠINGHA	IS-SIBT
TEL. NO.	TEL. NO.	TEL. NO.	TEL. NO.	TEL. NO.	TEL. NO.
552608	554051	552608	551511	554051	551511

Meta ċempel staqsi għas-"SERVIZZ SOĊJALI TA' PINU"

Int Devot tal-MADONNA TA' PINU????

**TRID tagħtiHa xi HIDMA voluntarja,
mas-SANTWARJU tagħHa ta' Pinu????**

X'tista' tagħmel!!!

- * *"Servizz Soċjali bit-Telefon".*
- * *"Kuntatti għall-Hidma ta' Paċi".*
- * *"Usher fil-Quddiesa tal-5.00 p.m. il-Ħadd".*
- * *"Gwida matul il-weekend fil-Mużew ta' Karmni Grima jew ta' Frenċ ta' l-Għarb".*

Jekk thoss li għandek tgħin f'xi waħda minn dawn l-attivitajiet:

- *Kellem lir-Rettur tas-Santwarju,
Mons. Dun Beneditt Camilleri.*
- *Ikteb lis-Segretarja: Prayer Group "Madonna ta' Pinu",
c/o Santwarju Ta' Pinu, Għawdex.*
- *Attendi għal-laqgħa tal-Prayer Group "Madonna ta'
Pinu" fir-4 Ħadd tax-xahar, fid-9.30 a.m. fis-Santwarju.*

IS-SANTWARJU TA' PINU MIBNI WARA LI L-MADONNA KELI-MET LIL KARMNI GRIMA.

"Il-Verġni Marija li mit-tħabbira tal-Anġlu laqgħet f'qalbha u f'ġisimha l-Verb t'Alla u ġabet il-ħajja lid-dinja, hu magħrufa u unurata bhala vera omm ta' Alla u tar-Redentur. Hi stess meħlusa b'mod sublimi, in vista tal-merti ta' Binha u Mieghu marbuta minn rabta iebesha li ma tinħallx, hi mgħonija b'uffiċċju l-aktar għoli u bid-dinjità ta' Omm tal-Iben t'Alla, u għalhekk bint maħbuba tal-Missier u tempju tal-Ispirtu s-Santu: u li minħabba dan id-don tal-grazzja l-aktar għolja tisboq b'mod kbir lill-kreaturi l-oħra kollha fis-sema u fl-art. Hi madankollu marbuta flimkien mar-razza ta' Adam mal-bnedmin kollha fi hteieġa tal-fidwa, anzi hi "tassew omm tal-membri (ta' Kristu) ...għaliex ikkooperat bl-imħabba għat-twelid tal-fidili tal-Knisja, li ta' dak ir-Ras huma membri". Għal dan hi magħrufa wkoll bhala l-membri singolari u ewlenija tal-Knisja u figura tagħha u mudell l-aktar perfett ta' fidi u ta' karità, u l-Knisja Kattolika, mgħallma mill-Ispirtu s-Santu bl-imħabba ta' pietà ta' bint tiuveneraha bhala Omm l-aktar maħbuba".

(Mill-Koŋstituzzjoni Dommatika "Lumen Gentium")